

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 6/2020-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. apríla 2020 v pléne zloženom z predsedu pléna Ivana Fiačana a zo sudcov Jany Baricovej, Ladislava Duditša (sudca spravodajca), Libora Duľu, Miroslava Duriša, Rastislava Kaššáka, Jany Laššákovej, Miloša Maďara, Petra Molnára, Petra Straku, Ľuboša Szigetiho a Martina Vernarského o žiadosti generálneho prokurátora Slovenskej republiky podľa čl. 136 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a § 226 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov o súhlas na vzatie do väzby [REDAKOVANÉ], sudcu Okresného súdu Čadca s prerušeným výkonom funkcie sudcu, takto

r o z h o d o l :

Ústavný súd Slovenskej republiky dá v a s ú h l a s na vzatie do väzby [REDAKOVANÉ], sudcu Okresného súdu Čadca s prerušeným výkonom funkcie sudcu, stíhaného ako obvineného na základe uznesenia prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky o vznesení obvinenia č. k. VII/3 Gv 50/20/1000-13 z 21. apríla 2020, v súvislosti so vznesením ktorého bola obmedzená jeho osobná sloboda zadržaním 21. apríla 2020 o 9.00 h.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Žiadosť generálneho prokurátora Slovenskej republiky

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. apríla 2020 doručená žiadosť generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“ alebo „navrhovateľ“) č. Se/1 14/20/1000 z 22. apríla 2020 podľa čl. 136 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a § 226 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) o súhlas na vzatie do väzby [REDACTED], sudcu Okresného súdu Čadca s prerušeným výkonom funkcie sudcu od 18. apríla 2012, v čase spáchania skutku zastávajúceho funkciu predsedu Správy štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky (ďalej aj „sudca“ alebo „dotknutý sudca“).

2. Podľa čl. 136 ods. 3 prvej vety ústavy ústavný súd dáva súhlas na vzatie do väzby sudcu a generálneho prokurátora.

3. Podľa § 226 ods. 1 zákona o ústavnom súde žiadosť o súhlas na vzatie do väzby sudcu je oprávnený podať ústavnému súdu generálny prokurátor.

4. Podľa § 227 zákona o ústavnom súde predseda ústavného súdu na základe žiadosti podľa § 226 bezodkladne zvolá plénum ústavného súdu, ktoré vec prerokuje a rozhodne, pričom umožní osobe, ktorej sa žiadosť týka, aby sa k nej vyjadrila.

5. Podľa § 228 zákona o ústavnom súde o žiadosti podľa § 226 rozhodne ústavný súd uznesením.

6. Podľa § 229 prvej vety zákona o ústavnom súde uznesenie ústavného súdu o žiadosti podľa § 226 nadobúda právoplatnosť dňom, v ktorom ústavný súd o tejto žiadosti rozhodol.

7. Podľa čl. 131 ods. 1 ústavy a § 7 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde rozhoduje ústavný súd o návrhu podľa čl. 136 ods. 3 ústavy v pléne.

8. Generálny prokurátor svoju žiadosť odôvodnil tým, že uznesením prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII/3 Gv 50/20/1000-13 z 21. apríla 2020 (ďalej aj „uznesenie o obvinení“) bolo podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na § 207a Trestného poriadku [REDAKOVANÉ] vznesené obvinenie pre pokračovací obzvlášť závažný zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, 2 a 3 Trestného zákona v súbehu s pokračovacím obzvlášť závažným zločinom legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a), b) a ods. 4 písm. a) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že v období od roku 2012 po svojom nástupe do funkcie predsedu Správy štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky (ďalej aj „správa štátnych hmotných rezerv“), až do 24. marca 2020, keď bol z tejto funkcie odvolaný, na dosiaľ presne nezistenom mieste na území Slovenskej republiky ako predseda správy štátnych hmotných rezerv v rámci výkonu svojich oprávnení vyplývajúcich z jeho funkcie, týkajúcej sa výberu konkrétnych dodávateľov a uzatvárania obchodno-právnych vzťahov, resp. zmlúv v pôsobnosti správy štátnych hmotných rezerv, skrytým spôsobom, najmä formou bezhotovostných bankových prevodov s poznámkami „pôžička, vrátenie pôžičky, splátka pôžičky a podobne“, prípadne bez uvedenia dôvodu prevodu, ako aj formou priamych vkladov na peňažné účty, ku ktorým má dispozičné právo, žiadal a prijímal finančné prostriedky v rôznych výškach a iné plnenia majetkovej povahy ako úplatky od osoby [REDAKOVANÉ], ktorý pôsobil v období od 17. novembra 1999 do 29. januára 2015 ako konateľ a predseda predstavenstva spoločnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], a s ktorou spoločnosťou [REDAKOVANÉ] ako štatutárny zástupca správy štátnych hmotných rezerv v dobe od roku 2012 do roku 2017 uzatvoril a podpísal v mene správy štátnych hmotných rezerv spolu 6 kúpnych zmlúv, a to kúpnu zmluvu č. [REDAKOVANÉ] s hodnotou 369 955,73 €, kúpnu zmluvu č. [REDAKOVANÉ]

s hodnotou 475 742,10 €, kúpnu zmluvu [REDACTED] s hodnotou 143 726,89 €, kúpnu zmluvu č. [REDACTED] s hodnotou 391 560,66 €, kúpnu zmluvu č. [REDACTED] s hodnotou 180 710,14 € a kúpnu zmluvu č. [REDACTED] s hodnotou 1 010 838,97 €, a to konkrétne takým spôsobom, že v období od 16. marca 2017 do 27. augusta 2018 prijal od [REDACTED] z účtu č. [REDACTED] na účet č. [REDACTED], patriaci jeho otcovi [REDACTED], ktorého je však disponentom, finančné prostriedky realizované v šiestich bezhotovostných bankových prevodoch v celkovej výške 220 680 €, a to

- 16. marca 2017 vo výške 45 000 €, variabilný symbol [REDACTED], s popisom „pôžička“,

- 17. augusta 2017 vo výške 75 000 €, variabilný symbol [REDACTED], s popisom „vrátenie pôžičky“,

- 24. októbra 2017 vo výške 30 000 €, variabilný symbol [REDACTED], s popisom „pôžička“,

- 15. novembra 2017 vo výške 24 180 €, variabilný symbol [REDACTED], s popisom „splátka pôžičky“,

- 27. apríla 2018 vo výške 28 500 €, variabilný symbol [REDACTED], s popisom „vrátenie pôžičky“.

- 27. augusta 2018 vo výške 18 000 €, variabilný symbol [REDACTED],

pričom uvedené platby navonok vydával ako legálne platby údajného vrátenia pôžičky, ktorá bola pokrytá zmluvou o pôžičke datovanou k 9. septembru 2016, avšak v skutočnosti podpísanou 25. marca 2020 medzi veriteľom [REDACTED] a dlžníkom [REDACTED], avšak samotná zmluva o pôžičke a z nej vyplývajúce právne úkony, ako aj popisy transakcií v prevodných príkazoch banke výlučne slúžili na zakrytie pôvodu finančných prostriedkov získaných korupčným konaním z titulu štatutára správy štátnych hmotných rezerv,

a následne potom, ako bol 24. marca 2020 [REDACTED] odvolaný z funkcie predsedu správy štátnych hmotných rezerv, podnikol úkony potrebné na to, aby bol zrealizovaný prevod celého zostatku finančných prostriedkov z účtu č. [REDACTED], patriaceho [REDACTED], na účet č. [REDACTED], taktiež patriaci [REDACTED], a následne po pripísaní finančných

prostriedkov malo dôjsť k prevodu celého zostatku z tohto účtu na účet č. [REDACTED], patriaci zahraničnej spoločnosti [REDACTED], s popisom – „vrátenie pôžičky“.

Podľa generálneho prokurátora *„skutkové zistenia majúce oporu v dôkazoch subjektívneho charakteru (výpovede zadržaných – podozrivých) i dôkazoch objektívneho charakteru (výpisy z účtov, zápisnice o vydaní veci, zápisnice z domových prehliadok) deklarujú zákonnosť a dôvodnosť začatia trestného stíhania a vznesenia obvinenia na základe dostatočne odôvodnených právnych záverov, že páchatel'om trestného činu je [REDACTED]“*.

Generálny prokurátor v žiadosti tvrdí, že *„obvinený [REDACTED] sa evidentne snaží o legalizáciu a zneprehľadnenie preukázania nezákonného príjmu – úplatku, ktorý mu bol poskytnutý [REDACTED] v súvislosti s uzavretím zmlúv so Štátnymi hmotnými rezervami Slovenskej republiky, a to antedatovanou zmluvou o pôžičke“*. Podľa generálneho prokurátora možno dôvodne predpokladať, že obvinený by v prípade ponechania na slobode vyvíjal ďalšie aktivity smerujúce k zakrytiu skutočného pôvodu finančných prostriedkov zaslaných na účet jeho otca. Podľa navrhovateľa existuje obava, že obvinený by ovplyvňoval svedkov, ktorí dosiaľ neboli vypočutí, prípadne boli vypočutí pred vznesením obvinenia. O doterajších kolúzných aktivitách obvineného svedčí podľa navrhovateľa aj fakt, že [REDACTED] predložil antedatovanú zmluvu o pôžičke až 25. marca 2020. Z týchto skutočností podľa navrhovateľa vyplýva naplnenie väzobných dôvodov podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.

9. Obvinený [REDACTED] má v súčasnosti prerušený výkon funkcie sudcu Okresného súdu Čadca, a to od 18. apríla 2012. Na podanie návrhu na jeho vzatie do väzby je potrebný súhlas ústavného súdu. Podľa generálneho prokurátora je zrejmé, že *„[REDACTED] bol v čase páchania skutku predsedom Štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky a povaha skutku, tak z časového ako aj vecného hľadiska nemá žiadny priamy ani nepriamy súvis s jeho rozhodovacou činnosťou sudcu do prerušenia výkonu funkcie sudcu“*. Na základe uvedených skutočností navrhovateľ v konaní pred ústavným súdom tvrdí, že *„zo strany orgánov činných v trestnom konaní nedošlo k narušeniu žiadneho*

z ústavnoprávnych atribútov nezávislosti súdnej moci tak, ako to uvádza Ústava Slovenskej republiky“.

10. Ústavný súd po predbežnom prerokovaní žiadosť generálneho prokurátora prijal na ďalšie konanie uznesením sp. zn. PL. ÚS 6/2020 z 22. apríla 2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť okamihom jeho prijatia (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

II.

Meritórne rozhodnutie o žiadosti generálneho prokurátora

11. Vzhľadom na charakter a účel konania o súhlase na vzatie do väzby sudcu, z ktorého vyplýva požiadavka urýchleného rozhodnutia o žiadosti generálneho prokurátora (s ohľadom na zákonné lehoty vzťahujúce sa na obmedzenie osobnej slobody podľa čl. 17 ods. 3 ústavy, pozri tiež § 227 zákona o ústavnom súde o bezodkladnom zvolaní pléna predsedom ústavného súdu), plénum ústavného súdu bezprostredne po predbežnom prerokovaní žiadosti generálneho prokurátora pristúpilo k jej meritórnemu posúdeniu.

12. V rámci meritórneho prerokovania žiadosti plénum ústavného súdu podľa § 227 zákona o ústavnom súde umožnilo sudcovi, ktorého sa žiadosť týka, aby sa k nej vyjadril. Dotknutý sudca vyhlásil, že sa nedopustil žiadneho protiprávneho konania, a poprel, že by prijímal úplatky. Všetky činnosti, ktoré sa mu dávajú za vinu, neboli nelegálnymi platbami, ale sú výsledkom reálnych občianskoprávnych vzťahov. Dodal tiež, že vo svojom trestnom stíhaní vidí cieľenú diskreditačnú kampaň a dôvody väzby neexistujú. K otázke jeho statusu ako sudcu upresnil, že po odvolaní z funkcie predsedu Správy štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky má na vlastnú žiadosť prerušený výkon funkcie sudcu na základe rozhodnutia ministra spravodlivosti Slovenskej republiky.

13. Ústavný súd v súvislosti s rozhodovaním o žiadosti generálneho prokurátora v prvom rade uvádza, že jeho súhlas na vzatie sudcu do väzby nenahrádza rozhodnutie príslušného všeobecného súdu o väzbe (v tomto prípade rozhodnutie sudcu pre prípravné konanie o návrhu prokurátora na vzatie obvineného sudcu do väzby, pozn.). Je len

predpokladom, aby príslušný súd mohol o väzbe (návrhu na vzatie do väzby) rozhodnúť, pričom súhlas ústavného súdu nijako neprejudikuje samotné rozhodnutie o väzbe, ktoré môže vyznieť ako pozitívne (vzatie do väzby), tak aj negatívne (nevzatie do väzby), s možnou alternatívou nahradenia väzby zákonom ustanovenou garanciou (pri súčasnej konštatácii dôvodov väzby). Samotný výsledok rozhodovania sudcu pre prípravné konanie závisí od konkrétnych okolností prípadu a má byť výsledkom ústavne konformnej aplikácie relevantnej právnej úpravy týkajúcej sa podmienok väzby (obsiahnutej v Trestnom poriadku).

14. Rozhodnutie ústavného súdu o súhlase na vzatie do väzby sudcu teda nenahrádza rozhodnutie všeobecného súdu o väzbe, a to ani z hľadiska vyčerpávajúceho uplatnenia kritérií, ktoré môžu byť uplatnené v rámci prieskumu väzobného rozhodnutia v konaní o ústavnej sťažnosti (ku ktorému môže v konečnom dôsledku dôjsť aj po udelení súhlasu ústavným súdom a právoplatnom vzatí sudcu do väzby). Súhlas na vzatie do väzby je predovšetkým výrazom (aj keď v reakcii na konkrétne okolnosti prípadu) ochrany deľby moci a má slúžiť na ochranu sudcov pred potenciálnym zneužitím represívnych nástrojov trestného práva (procesu) zo strany iných zložiek štátnej moci (exekutíva, prokuratúra), či už s cieľom odvetvy za skorší výkon súdnej právomoci, alebo v snahe zabrániť sudcovi v jej budúcim výkone, tak v konkrétnej veci alebo všeobecne. Ochrana proti takému (hoci aj sprostredkovanému) zneužitiu jedného druhu moci voči inej zložke štátnej moci je v súvislosti s rozhodovaním o väzbe poskytovaná nielen moci súdnej (čl. 136 ods. 2 a 3 ústavy), ale aj moci zákonodarnej (čl. 78 ods. 3 ústavy), len v inom kompetenčnom vyjadrení (požiadavka súhlasu Národnej rady Slovenskej republiky na vzatie do väzby jej poslanca).

15. Ústavný súd by preto musel odprieť súhlas na vzatie sudcu do väzby, ak by zistil zneužitie moci v už uvedenom smere. Samozrejme, pri rozhodovaní o súhlase nemôže abstrahovať od základných trestno-procesných (a zároveň aj ústavných) parametrov podmienok väzby, a to či už materiálnych alebo formálnych.

16. Pokiaľ ide o dôvodnosť vzneseného obvinenia, predmetom konania o súhlase na vzatie do väzby pred ústavným súdom nie je prieskum jeho skutkovej (dôkaznej) a právnej opodstatnenosti vo všetkých intenciách, ktorým sa bude venovať všeobecný súd pri rozhodovaní o väzbe (aj keď bez možnosti zvrátiť právny stav vznesenia obvinenia). Úlohou ústavného súdu je posúdenie, či v dôsledku úplne nepodloženého alebo extrémne arbitrárne odôvodneného obvinenia, prípadne v dôsledku iných zistených okolností nedošlo k zneužitiu prostriedkov trestného práva proti dotknutému sudcovi, ktoré je opísané v bode 14 tohto uznesenia. K tomu je potrebné dodať, že podľa aktuálnej právnej úpravy sa na trestné stíhanie sudcu na rozdiel od predchádzajúceho právneho stavu nevyžaduje súhlas ústavného súdu. Nevyhnutnou podmienkou na udelenie súhlasu na vzatie do väzby sudcu zo strany ústavného súdu však naďalej zostáva vylúčenie porušenia ústavnej garancie nezávislosti sudcov vyplývajúcej z čl. 148 ods. 4 ústavy, podľa ktorého za rozhodovanie nemožno sudcu stíhať, a to ani po zániku jeho funkcie.

17. Vo vzťahu k jednotlivým zákonným väzobným dôvodom podľa § 71 Trestného poriadku je ingerencia ústavného súdu pri rozhodovaní o súhlase na vzatie do väzby sudcu obmedzená, pretože tieto dôvody je následne povolaný autonómne posudzovať všeobecný súd pri rozhodovaní o väzbe, s možnosťou preskúmania takeého rozhodnutia aj na základe opravného prostriedku podaného oprávnenou osobou, resp. oprávnenými osobami (spoločne s dôvodnosťou vzneseného obvinenia a formálnymi dôvodmi väzby, resp. náležitosťami konania, ktoré predchádzalo rozhodovaniu súdu). Je potrebné si uvedomiť, že v čase aktuálneho rozhodovania ústavného súdu o súhlase na vzatie do väzby návrh prokurátora na vzatie do väzby ešte nebol a ani po udelení súhlasu nemusí byť podaný, resp. ústavný súd nemôže verifikovať jeho finálny obsah.

18. Ústavný súd ďalej uvádza, že akceptuje podanie žiadosti o súhlas na vzatie do väzby sudcu aj v čase, keď ešte samotný návrh na vzatie sudcu do väzby nebol príslušnému všeobecnému súdu podaný. Predmetom konania ústavného súdu je totiž súhlas alebo nesúhlas na vzatie do väzby sudcu, a nie udelenie súhlasu prokurátorovi na podanie návrhu na vzatie sudcu do väzby. Udelenie súhlasu ústavným súdom však neprejudikuje ani podanie návrhu prokurátora na vzatie sudcu do väzby, a už vôbec nie rozhodnutie

príslušného všeobecného súdu (sudcu pre prípravné konanie) o takom návrhu prokurátora, resp. o väzbe obvineného sudcu.

19. Pokiaľ ide o formálnu stránku, ústavný súd preskúmal, či došlo k vzneseniu obvinenia dotknutému sudcovi v príslušnej procesnej forme a s účinkami vykonateľnosti predmetného uznesenia a či bol dodržaný postup, ktorý musí predchádzať podaniu návrhu na vzatie do väzby vrátane okolnosti, či návrh na udelenie súhlasu nebol v danom prípade podaný v momente, keď už bola prekročená lehota na odovzdanie zadržanej osoby súdu podľa čl. 17 ods. 3 ústavy.

20. Aplikujúc uvedené východiská, ústavný súd po doručení žiadosti generálneho prokurátora procesne postupoval podľa ustanovení druhého dielu dvadsiatej hlavy piatej časti zákona o ústavnom súde. Tajným hlasovaním ústavný súd dospel k záveru, že v posudzovanej veci zjavne nie je preukázaná existencia okolností, ktoré by mohli naznačovať zneužitie postupu orgánov činných v trestnom konaní proti dotknutému sudcovi alebo ktoré by inak vylučovali udelenie súhlasu so žiadosťou navrhovateľa. Za podstatnú ústavný súd považuje aj skutočnosť, že dotknutý sudca má nepretržite prerušený výkon funkcie sudcu od 18. apríla 2012, a skutky, z ktorých je obvinený, nemajú žiadnu súvislosť s výkonom funkcie sudcu, čo *prima facie* vylučuje úvahy o možnom zneužití prostriedkov trestného práva proti nezávislosti súdnej moci.

21. Plénum ústavného súdu preto udelilo súhlas na vzatie do väzby [REDACTED], tak ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom, v ktorom ústavný súd o žiadosti rozhodol.

V Košiciach 22. apríla 2020

Ivan Fiačan
predseda pléna Ústavného súdu
Slovenskej republiky